

KUNSZENTMÁRTONI UJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Égész évre 8 k., félévre 4 k., negyedévre 2 kor.
Megjelenik minden vasárnap. Hirdetéseket felvesz
a kiadóhivatal.

Dr. KOVÁCS JÓZSEF
FELELŐS SZERKESZTŐ TAVOLLÉTÉBEN
SZERKESZTŐ:
MEZEY ISTVÁN

SZERKESZTŐSÉG: Kölcsey-utca 1197 sz.
Dr. Kovács József ügyvédi irodájában.
KIADÓHIVATAL: Wolf Dezső könyvnyomdája

A hadi-költségek és a nemzet gazdasági ereje.

A hosszan elhúzódó háboru, amelyben milliós hadseregek merköznek egymással, óriási összegeket emészt föl és a nemzetek gazdasági teljesítőképességét ugyancsak próbára teszi.

A pénzügyi szakemberek néhány hónapig tartónak jósolták a világháborut, abból indulva ki, hogy a modern háboru roppant költségeit a nemzetek hosszabb ideig elviselni nem bírják.

Erre a véleményre a tények rácsfolnak, mert a hadban álló hatalmak gazdasági ereje csodálatosan rugalmasnak és teherbírónak mutatkozott.

Ennek titka abban rejlik, hogy a belső hadikölcsönök útján nem csupán a csekély számú tőkés, hanem úgyszólván az egész nemzet állott kimeríthetetlen forrásként rendelkezésre.

Az egész nemzeti jövedelem, sőt megfelelő pénzügyi műveletek révén a nemzeti vagyon egyed részeinek mozgósítása jellemzi azt a páratlanul álló

pénzügyi erőfeszítést, amellyel a milliárdok fantasztikus tömegét birják elővarázsolni a központi hatalmak hadügyminiszterei.

Itt-ott fölmerül azonban az az aggodalmaskodó kérdés, vajjon meggyőző-e a nemzet gazdasági ereje az így fölhalmozódó adósságtömegnek törlesztését, vagy legalább kamatainak fizetését?

Erre úgy a múlt, mint a jelen tapasztalatai egyaránt biztató választ adnak. Már a kölcsönök belső jellege igen erős biztosítéka annak, hogy terhet feltétlenül megbirjuk, hiszen a nagy kamatot az állam saját fiainak fizeti; azoknak, akik a háboru idején vagyunk egy részét az állam rendelkezésére bocsátották.

A hadikölcsönök kamatainak fizetése tehát nem jár gazdasági vérvesztéssel; ellenkezőleg az állam az évenként fizetett kamatösszegekkel állandóan

milliók tőkéket fizet ki az állami bevételekből az ország azon polgárainak és honleányainak, akiknek a kezébe — éppen a háboru alatt tanusított takarékoságuk és helyes gazdasági belátásuk folytán — ezek a tőkék a legjobb helyre kerülnek.

De ezt teljesen figyelmen kívül hagyva, régi tapasztalat szerinti igazság, hogy a háboru után erős gazdasági föllendülés következik be, amely a háboru által ütött gazdasági sebeket mihamar teljesen begyógyítja.

A háboruval járó nagy megrázkódtatás ugyanis a legjobb gazdasági nevelőiskola. A tudást, ügyességet, leleményességeket és a munka-energiákat a háborus szükségletek fokozottabb mértékben váltják ki és az elkövetkezendő békés időkre is átszármasztják.

Az együttérzés, az összeműködés szüksége, az egymásra utaltság és ön-erőinknek világos fölismerése olyan

Csontos István gunyája.

Írta: Szentimrey Mártha.

(Oh! . . . Beh hamar sötétedik ebben a világos iskolában.) Ne sirj István! Nem tudtam, hogy árva vagy. Majd foldozok én rád — az én fiam leszel.

Szeplős fiam végig mért s csak annyit felelt «jó». Megkezdtük a tanulást. Mondhatom, csodálatos gyorsan tájékozódott a betűk birodalmában. Annál inkább meglepődtem mikor november közepén egyszer csak nagy illetudással elélem állt.

— Kisasszony kérem, tessék engem kihuzni a könyvből, mert elszegődtem kanásznak.

— Elszegődöttél? Hát beleuntál a tanulásba? Engem se szeretsz? Az én fiam itt hagyna engem?

A tekintetéből ezt olvastam ki: «Nem vagyok én a te fiad, csak mókázol. Ha fiad volnék, magadnál tartanál, asztalodhoz ültetnél, ruháznál.

Szóval ennyit felelt: «Nincs csizmám, nincs gunyám. Apám nem vesz. Fagyos az országút, hideg a hó.

— Az igaz. Hanem a könyvből még se huzhatlak ki, mert iskolás fiu nem állhat ka-

násznak. Azért el ne busuld magad. Lesz csizmád, lesz gunyád. A község minden évben ruház fel szegény gyermekeket, lesz gondja rád is.

Öröm csillant fel barna szeméiben s attól fogva mindennap megkérdezte: «Kisasszony kérem, mikor jön már a gunyám?»

Bizony magam is nehezen vártam a község választát. Mikor megkaptam — elengedtem volna. Az állt benne, hogy Csontos Istvánnak van apja s ruhaosztásnál a teljesen árva gyermekeké az elsőség.

Hogy közöltem a rossz hírt, szeplős fiam arcán sulyos könnyek peregtek végig. Letörültem őket.

— Ne félj István! Karácsonyra ad gunyát az Isten . . . Jó lesz akkor is — felelte megadással.

Jött tovább is, meztláb, meleg ruha nélkül a csikorgó hidegben. Jött türelmesen, tanul szorgalmasan.

És én kemény fogadással fogadtam meg magamnak, hogy december havi fizetésemből, ha török-szakad, elcsipek annyit, amennyiért Istvánnak a téli vásárban olcsó csizmát, gunyát adnak.

Nem számoltam azzal, nem tudtam még akkor, hogy egy magánosan álló épületre meny-

nyire haragszik a téli szél, amiért a pusztán végigrohantában beleütökzik. Hogy süvöltöz körülötte, hogy huz ki minden csöpp meleget, hogy dermedti meg az ember tagjait.

Bizony meghültem. Bizony beteg lettem. S jó volna a láz, mert legalább felmelegíti az embert s az élet szomorú képei helyébe kedves képeket hoz. Még se jó, ha attól lopja el eszméletét, akinek tanítania kell akinek helyettese nem lehet.

Hát lázellenes szereket szedtem. A félretett kis összeg a patikába vándorolt. Még sohase nyeltem ily keserű orvosságot. Hiszen az István kis csizmái, gunyája olvadtak el a fehér porokban.

Lázás álmaimban folytonosan üldözött a panaszos gyermekhang: „Tessék kihuzni a nevetem. Nincs csizmám, nincs gunyám. Fagyos az országút, hideg a hó.”

Mint adom tudtul szeplős fiamnak, hogy nemcsak apja nem vesz és a község nem küld, de Isten sem ad neki ruhát? Hogy modhatom meg úgy, hogy lelkében a hit alig elvetett magva csírázás előtt meg ne semmisüljön?

Lapozgattam az olvasókönyvekben, kerestem valami támpontot. Találtam gyönyörű, megható történeteket, melyek a gyermekek haláljáról,

háborus produktumok, amelyek hivatva vannak a béke idejében a céltudatos gazdasági haladásnak hatalmas lendületet adni.

Az Egyesült-Államokban a nagy polgárháboru után, Francia- és Németországban a 70-71-es háboru után az öntudatos közgazdasági politika és ezzel a gazdasági virágzás és föllendülés korszaka következett be.

Nálunk is előreveti fényét az új korszak. A többtermelés termékeny gondolata az egész magyar közvéleményt átjárja. Az ipari termelés rendkívüli fontossága és a mezőgazdaság fejlesztésének föltétlen szüksége az egészséges magyar gazdasági politika két teljesen egyenértékű pilléréként jelentkeznek.

A háboru alatt megszokott takarékos életmód folytatása a béke idején is nagy gazdasági előnyökkel kecsegtet. Gazdasági életünk visszasságai többé kiméletre nem tarthatnak számot. Helyes vámügyi, közlekedési, hitelügyi és céltudatos birtokpolitikára ösztönöz a hibák és fogyatékoságok szembeszökő föltárulása a háboru mindent próbára tevő viharában.

Már egyedül annak fölismerése is, hogy a nép széles rétegeinél eddigelé legalább egy milliárdnyi tőke hevert teljesen haszonvéltlenül és ezt a hatalmas összeget megfelelő módon gyümölcsöző célra vissza lehet vezetni a nemzet gazdasági szervezetébe: oly gazdasági erőforrást tárt föl számunkra, amelynek kellő fölhasználásával az elkövetkezendő béke évei során teljesen helyre tudjuk majd ütni azokat a súlyos anyagi veszteségeket, amelyeket, a háboru nekünk okozott

a szülők önfeláldozó gondoskodásáról szólnak. Mert olyan apa egy olvasókönyvben sincs, akinek asszonya van és a fiának nem vesz ruhát. Az árva gyermekeknek is rögtön vetődik jötevé utjába mihelyst fujdogál a csipős őszi szél. Kivéve persze a „Mégfagyott gyermek”-et — de hát annak már nincs semmire se szüksége... Ezek közül a történetek közül egy se vigasztalja meg szeplős fiamat.

Nézzük a paedagógiai műveket, fényes elmék nagyszerű raktárait. Hiszen van azokban minden, mi szép, bölcs és jó. Hogyan fejlesszük a kedélyt, szilárdítsuk az akaratot, képezzük a jellemet, Csak épen az nincs, hogyan lehet egy gyermeknek megmagyarázni az élet kegyetlen igazságtalanságait s őt azokkal kibékíteni?

Én Uram Istenem! Mit ér, ha tudom, hogy kell egy értékes üvegedényre gyönyörű virágokat festeni, ha az kezében meghasad, összeroppan, mielőtt még ékesítését befejezem?

Fejleszthetem a kedélyt, szilárdíthatom az akaratot, képezhetem a jellemet, ha munkám tartama alatt a gyermeki lélek olyan sebeket kap, mik fel-fel fognak szakadni embrenyi korában is.

Közeledett Karácsony s valóságos páni félelemmel léptem mindennap az iskolaterembe. Csontos István szemei rajtam függtek s én kerül-

Gyermek halandóság elleni küzdelem.

A gyermek halandóság — különösen a mi vármegyénkben — feltűnően nagy. Ez pedig nagyon szomorú jelenség. Bebizonyított tény, hogy az összes alföldi vármegyék között, egyedül a mi vármegyénknek van szin tiszta magyar lakossága, a mi vármegyénkben nincs idegen ajku nép, s ha összejárjuk az egész megye területét, mindenütt, a legkisebb, legelrejtettebb helységben is, az édes anyai, magyar nyelven beszél itt a legkisebb gyermektől a legvénebb emberig mindenki. A világ háborubán a mi ezredeink szenvedték a legnagyobb véráldozatot. Sok, nagyon sok családapa, reményteljes, — valamikor családát alapító — ifju pusztult el a világháborubán, akik szin tiszta magyar vármegyénknek voltak lakosai, erősen megfogott nálunk az emberek, a férfiak száma, azért kell féltő gonddal vigyázni azokra, azért kell figyelemmel, szeretettel, ovatosan nevelni azokat, akik évek mulva a gondos ápolás, nevelés mellett, befogják tölteni ki fogják egészíteni a hiányzó emberek, az elesett hősök számát — a gyermekeket. — A faj szükséges fenntartásának érdeke mellett, lelkiismeretbeli kötelesség is a gondos gyermeknevelés. Fájdalom, ez ellen nagyon sokat vétünk. Napi esetek bizonyítják, hogy a vétkes gondatlanság következtében halnak, pusztulnak a csecsemők, a kis gyermekek. Ha megbetegszik a gyermek, nem hívunk hozzá azonnal orvost, nyugodt lélekkel nézik a kis beteg szenvedését s amikor már késő a segítség, amikor már nincs mentesség, akkor kapkodnak fűhöz-fához, de akkor már egy emberi élet megmenthetetlen. Az udvarba kitétt kis koporsó mellett van azután keserves, fájdalmas sírás, rut képmutatás. Nem lehet őszinte, igazi mély fájdalom a gyermeke koporsójánál hangosan jajveszékélő, síró anyának, ha gyermeke megmentését elhanyagolta. Sír a koporsónál, hogy meg ne szállják, de lelkében nem érezhet fájdalmat.

Ha beteg a tehén, ha beteg a ló, ha beteg a házi állat, azonnal segítséget, orvost, gyógyszer keresnek, nehogy a drága jószág elpusztoljon, a szívéből fakadt szív, a vérükből eredt életnek vétkes gondatlanság következtében elmulása a közös.

A gyermekhalandóság, különösen az

első éves gyermekek a csecsemők között pusztít vármegyénkben legveszedelmesebb módon annyira, hogy az utóbbi időben a csecsemők egynegyed része halt meg béllhurutban. A csecsemő tápláléka 7-8 hónapos koráig az anya tej, vagy ennek hiányában bármint tej. A rendes, betartott időben tejjel táplált csecsemő soha sem kap béllhurutot. A csecsemő rendes táplálása az édes anyák gondja, kötelessége. Itt vétenek leggyakrabban és itt vétkeznek legnagyobbat. Az a picike gyermek nagyon sokszor nyugtalanodik, nagyon sokszor sír, a gyermek szokást hallgatni pedig nem első rangú szórakozás, de azt meg nem engedhető módon megszüntetni bűn. Aki embertársának, ételbe, italába mérget önt az gyilkos. Az az édes anya, aki kis csecsemőjének fájdalom okozta sírását azzal szünteti meg, hogy betömi száját olyan anyagot tartalmazó cuclival ronggyal, amely anyag gyomorba jutása ártalmas a csecsemőnek — kétszeres gyilkos, mert saját gyermekét pusztítja el.

A csecsemők észszerűtlen táplálása okozza a nagy gyermekek halandóságát. Pedig azok táplálása igazán nem kerül semmibe. A jó Isten születésük pillanában már táplálékot is rendelt számukra, az édes anyai tejet. Ezt pedig azért rendelte, mert kizárólag tejjel táplálendő a csecsemő mind addig, amíg gyomra egyéb táplálék megemésztésére alkalmassá válik. A csecsemő megtarthatásának érdekében ez az egyetlen mód, ez az egyetlen szabály megérthető, csak anyai szeretet, csak türelem kell hozzá.

Ha ez a kettő még van, ha ez a kettő erénnyé válik az anyákban, akkor meg fog szünni a gyermek halandóság s akkor boldog jövőnek nézünk elébe, mert a harcban elesett hős férfiak száma valamikor kiegészítve, pótolva lesz.

Waldmann Salamon fogászati műterme

a „Körös szállóban”. Legutóbb Szolnokon és Törökszentmiklóson. Készít aranyhidalásokat, koronákat, egyes fogsorokat, gyökér csapfogakat platinából is stb. e szakmába vágó dolgokat. Számos elismerő bizonyítvány.

tem tekintetét. Nem szólt, nem sürgetett, csak mikor kiadtam az ünnepi szünidőt, állt elém: „Kisszony kérem, küldi-e már a jó Isten a gunyámat?”

— Nem tudom, fiam.

Sötétben nézett rám: „Ha a kisasszony nem tudja, én már tudom, semmikor”. Így szólt és kifelé indult.

Tudom egész uton azt forgatta eszében, hogy én, ki az iskolában büntettem a hazugságot — hazudtam neki.

Szegény — tavaszig mégis csak jött iskolába, meztláb az embertelen hidegben. Talán, mert az otthonát gyűlölte igen nagyon — talán, mert a tanulást szerette meg.

Csak márciusban kért újra: „Tessék kihuzni a nevemet. Mennék dohányt ültetni, fel-fogad egy kukás. Jövök ősszel megint iskolába, csak keress magamnak téli csizmára gunyára valót...”

Édes fiam, szeplős fiam, bubánatos Csontos István, bűnbe essem érted? Hiszen nem szabad kihuznom a nevedet. Ha elmaradsz, ott a mulasztási kimutatás, megemlékszik rólad kétszer minden hónapban. Ha nem irlak bele, fejem felett lebeg egy felhő, úgy hívják, hogy feyelmi vizsgálat, leszakadhat reám. Azonfelül a lel-

kem is háborog, hisz esküt tettem arra, hogy kötelességemet a reám bizott gyermekekkel szemben mindig teljesíteni fogom.

De ki világosít fel itt, hol egyedül kell megbirkóznom minden kérdéssel és nehézséggel: akkor teljesítem-e kötelességemet irántad, ha iskolába kényszerítelek — vagy még inkább, ha szemet hunyok távozásod föllött?

Bizony bűnbe estem érted, édes szeplős fiam, bubánatos Csontos István...

Kézembe fogtam kérges kezét...

— Eredj fiam. Keress magadnak új csizmát, téli gunyát. Jövöre gyere vissza hozzám. Olvasókönyvedet vidd magaddal s nézegesd vasárnaponként. És ne feledd: ha Isten a télen el is halasztotta adományát, most kipótolhatja. Légy hü gazdádhoz, szorgalmas — és Isten megáldja két kezed munkáját.

— Hü leszek! — felelte.

Nemsokára láttam munkaközben. Meggörynyedve hordott súlyos vedreket a dohányföldön levő nyitott kutból és locsolta a dohányföldön levő nyitott kutból és locsolta a palántákat. Homloka, nyaka csupa gyöngyöző veríték. Hanem azért derüsen felelt mikor bére után kérdezősködtem.

(Folytatjuk.)

HIREK

Kunszentmárton, 1916. május 14.

— **Évzáró vizsgák.** Allami elemi népiskolánkban az évzáró vizsgák június hó 15-én kezdődnek. Az első napon Lázár Mária, Hoffmann Mária, Cseuz Mátyás, Lázár Erzsébet, Nagy János, június hó 16-án: Ország Pál, Veress János, Tompos Lászlóné, Beszédes Dezsóné, Huber Béla, június hó 17-én pedig: Schöber Alajos, Stumpfné és Császár Ferencné vizsgáztatnak.

— **Sorozás.** Az 1878 évtől 1897 évig született népfelkelők sorozása községünkben folyó hó 16-án kezdődik.

— **Oltás.** A csecsemők oltása megkezdődött. Az előjáróság közhírré teszi és felhívja a szülőket, hogy gyermekeikkel folyó évi május hó 14-én a község háza tanácstermében délután 1 órakor okvetlenül jelenjenek meg, mert aki gyermekét nem oltatja be, kihágást követ és büntetett fog.

— **Hősi halál.** Pásztor Mihály 1894 évi születésű népfelkelő, Mészáros Szilveszter 1876 évi születésű népfelkelő 1914 évi november hó 23-án Rovnagaránál a szerb harctéren, Dénes János 1877 évi születésű népfelkelő a trieszti kórházban 1915 évi október hó 24-én haslövés következtében, Hegedűs István 1896 évi születésű népfelkelő Palikroroynál 1915. évi október hó 28-án, Kovács Antal 1887 évi születésű népfelkelő 1916 évi március hó 8-án Albániában és Gy. József Elek 1877 évi születésű népfelkelő 1914 évi november hó 23-án Rovnagaránál a szerb harctéren hősi halált haltak.

— **Hirdetmény.** Az előjáróság közhírré teszi, hogy 1916 évi termésből származó tengeriért követelhető legmagasabb ár a követelhető legmagasabb ár a következőben állapított meg: A közönséges és kevert tengerire nézve, ha a szállítás ideje 1916 augusztus—szeptember. csöves állapotban 22 kor. 50 fillér, morzsolva 30 kor. 1916. októberban csöves állapotban 23 kor. 30 fillér, morzsolva 30 kor. 50 fillér novemberben 24 kor. 10 fillér és 31 kor. decemberben: 24 kor. 90 fillér és 31 kor. 50 fillér. 1917 évi januárban: 25 kor. 70 fillér, februárban: 26 kor. 60 fillér és 32 kor. 40 fillér, márciusban: 27 kor. 50 fillér és 33 kor. áprilisban: 28 kor. 10 fillér és 33 kor. 50 fillér, május, vagy később: 28 kor. 90 fillér és 34 korona. Fajtengerire nézve az árak a községi előjáróságnál megtekintendők. A száraz bab ára 56 korona. Borsó 66 korona, Lencse 66 korona. Az árak a vonathoz szállítás költségeit is magukban foglalják. Az itt felsorolt terményeket magasabb árban árulni, vagy venni tilos.

— **A kenyér drágítása.** A napisajtóban erősen tartja magát a hír, hogy a kormány az idej gabonaneműek árát felemelten szándékozik maximálni, mint azt a tengeri, bab, borsó, lencse stb. vel is megtette. Ezek szerint az új buza ára 45.50—44.50 K között lesz, az árpáé 35—36 K között a rozsé 35—37 K és a zabé 34.50—35.50 között lenne. Természetesen a gabonaneműek ár felemelésénél jelen lesznek a gőzmalmok is, akik meg a lisztárat kérik emeltetni. Mit szólnak ez agyonyomorított iparosok?!

— **Kukurica beszállítás.** A rekvirált kukorica beszállítása már kezdetét vette s az Deutsch Ignáchoz beszállítható. Csöves állapotban is lehet szállítani, sőt így előnyösebb, miután métermázsája 26 kor. 40 fillér árban fog átvétetni.

— **Papirhiány miatt.** Egyes állami közhivatalban kezdenek az utóbbi időben 1/4-ed íves papírlapon végezni a hivatalos intézkedések azon részét, hol az intézkedés terjedelme ezt megengedi. — A mi közhivatalainkat általában az akta-gyártással szokták jellemezni, — s az ilyen okos takarékosággal egy-egy hivatal legalább is a felére lenne képes redukálni papírfogyasztását. Szükséges és kívánatos volna, hogy a papírral való legszigorubb takarékoságot remlenél el a kormány az összes közhivatalokban, mert beállhat az az eset, hogy papír nem lesz.

Eladó ház.

Néhai **Kiss Antal** örökösének (Mátyás király utcai) háza egészben, vagy két részben örökáron

eladó.

Értekezhetni: **Borbás Sándor** bankigazgatónál Hódmezővásárhelyen, aki levélbéli kérézősködére is válasszal szolgál.

A Cibakházi Motormalom R-társaság zárszámadása 1914. évben.

I. Nyereség.

Gabonából befolyt összeg	31971.54
Darálásból befolyt összeg	232.96
Rostapelyvából befolyt összeg	532.72
	32737.22

II. Veszteség.

Veszteség áthozat 1914. évről	2594.20
Nyersolaj és kenő olajra	4492.—
Személyzet javadalmazása	7027.20
Kamatokra	1765.86
Váltódijra	24.80
Adóba	3820.28
Tűzbiztosításra	472.69
Lovaknak takarmány és abrakra	1238.24
Rekvirálás által elvitt 2 ló helyett vevődött	751.—
Épületek javítására	242.—
Szita-szövetekre	118.—
Vegyes kiadások	412.64
Alapszabályszerű leírások az épületek, gépek és egyéb felszerelések értékéből 1914. év végéig, érték csökkenés tartalékba helyezve	7796.—
Nyereség átvitel 1915. évre	1982.31
	32737.22

III. Vagyon.

Telek, épületek, gépek és felszerelések értéke	48799.35
79 drb zsák	160.—
Irodai felszerelések	200.—

1 drb kocsi	300.—
2 ló és szerszám	1520.—
1914. évi magtár maradvány értéke	787.—
60 drb hordó	420.—
Készpénz 1914. december 31-én	2891.96
	55078.31

IV. Teher

Részvénytőke	28000.—
Értékcsökkenési tartalékalap	7796.—
Hitelezők számlája	17300.—
Nyereség 1914-ben	1982.31
	55078.31

A Cibakházi Motormalom R-társaság zárszámadása 1915. évben.

I. Nyereség.

Nyereség áthozat 1914. évről	1982.31
Gabonából befolyt	39220.62
Rosta pelyvából befolyt	803.35
Darálásból befolyt	103.41
Istálló hasznbérére vásár alkalmával	10.36
Hadikölcsön után kamat	30.—
Esztergályozásért	14.80
Részvényátírásért	30.—
	42194.85

II. Veszteség.

Nyersolajért	8514.—
Kenőolajért	590.—
Tűzelőszénért	4245.—
Gőzgéphasználatért hasznbér 4 hóra	710.—
Kamatba	1185.—
Váltódijért	16.—
Adóba	2108.—
Személyzet fizetéséért	6096.—
Tűzkár elleni biztosításért	472.—
2 drb tengely eltört helyettük ujakért	2400.—
Százalékért házvétel után	103.20
Személyzet baleset biztosítási díja	96.—
Országos munkásbiztosító évi pótkivetésére	158.97
Villanyvilágítási felszerelések javítására és konkolyozó ujitására	1000.—
Fuvar költségekre	956.03
Érték csökkenési tartalékra	6700.—
Üzemi vegyes kiadások	4500.80
Nyereség átvitel 1916-ra	2343.85
	42194.85

III. Vagyon.

Telek, épületek, gépek és felszerelések értéke	46226.06
Irodai felszerelések	600.—
100 drb olajos hordó	600.—
Zsákok	120.—
1 drb kocsi	400.—
1 drb új konkolyozó	420.—
Készpénz 1915. dec. 31-én	4903.79
Követelés 1915. dec. 31-én	644.—
Hadikölcsön	500.—
1915. dec. 31-én volt gabona értéke	1026.—
	55439.85

IV. Teher.

Részvénytőke	28000.—
Érték csökkenési tartalékalap	14496.—
Hitelezők számlája	10600.—
1914. és 1915. évi nyereség	2343.85
	55439.85

Tábori

fehér levelező-lap

kapható **Wolf Dezső** könyv- és papirkereskedésében.**Dr. Oláh Antal**

ügyvéd, Rákóczi-ut 289 számú háza eladó.

ORVOSOKajánlják, mint legelismertebb köhögés ellen szert a **KAISER-féle****Mell-karamellákat**

a Három fenyő védjeggyel.

Milliók használják

Köhögésellen. Rekedtség, elnyálkásodás, számarköhögés, katarus gégefájás stb. minden előforduló *hűlés* ellen.

6100 köszönős hálalevél orvosoktól s magánosoktól igazolják a biztos eredményt.

Étvágygerjesztő és legízletesebb hombonok. Csomagonként 20 és 40 fillér, dobozonként 60 fillérért kapható Kunszentmártonban

LUKÁCS ANDOR és POPOVITS GÁBOR
Tiszaföldváron **Goldman Adolf**
gyógytárában és minden hazai gyógytárban.

Butorozatlan

utcai szobakülön bejárattal **kiadó**. Bethlen-utca 1135 szám.

Wolf Dezső könyvnyomdájában egy ügyes fiú fizetés mellett

tanoncnak

felvétetik. — Értekezni lehet e lap nyomdájában.

A hölgyközönségnek

van szerencsém tudomására hozni, hogy egy

bécsi kozmetikai szépségápolási szalonbólmindenféle **arcszépítő- és arcápolási szereket** árusítok.Elvállalok **hajfestést, hajmosást, arcmaszírozást, arc-vibrációt, fésülést**, a délelőtti órákban házhoz is elmegyek.Lakásom **Homola Rezső** pékmester ur házában, külön bejárattal, hol szerdán és vasárnap egész nap, a többi napokon pedig délután 2 től este 8 óráig tartózkodom.

Tisztelettel

özvegy Farkas Máténé
Pájer Etelka.**Képes levelező-lapok nagy választékban.**

**Polgáriskolai tan-
könyvek, rajzesz-
közök és tanszerek
s általában minden-
féle iskolai cikkek
kaphatók.**

Wolf Dezső
könyvnyomdája,
könyv-, papir- és írószer-
kereskedése
Kunszentmárton.

**Mindenféle könyv-
nyomdai munkák a
legszebb kivitelben
gyorsan, pontosan
és kifogástalanul
készülnek.**

Képes levelező-lapok nagy választékban.